

Sygn. akt I CZ 100/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Marta Romańska

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Ja. G.

przy uczestnictwie J. G.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 stycznia 2016 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w T.

z dnia 14 maja 2015 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w S. w sprawie z wniosku Ja. G. z udziałem J. G. o podział majątku wspólnego ustalił, że w skład tego majątku wchodzi bliżej określone nieruchomości zlokalizowane w U., określając wartość nieruchomości wskazanych w pkt I.1. lit. a) i b) postanowienia na kwoty, odpowiednio, 302 700,00 zł oraz 6 900,00 zł, i nie określając wartości nieruchomości wskazanych w pkt I.1. lit. c)-f) postanowienia. Sąd Rejonowy ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi także Firma [...] – J. G. z siedzibą w U., o wartości 6 048 278,70 zł, samochód osobowy Mercedes o wartości 15 567,00 zł i środki pieniężne na kontach bankowych o łącznej wartości 189 910,90 zł. Wartość całego majątku wspólnego Sąd określił na kwotę 6 883 856,57 zł, dokonał jego podziału, zasądził na rzecz wnioskodawczyni Ja. G. od uczestnika postępowania J. G. tytułem spłaty kwotę 2 923 661,28 zł, rozkładając tę płatność na trzy raty, i oddalił wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Od postanowienia z dnia 24 czerwca 2014 r. apelację wniósł uczestnik postępowania J. G.

Sąd Okręgowy w T. wskazał, że Sąd Rejonowy nie ustalił, czy nieruchomości określone w pkt I.1. lit. c)-f) postanowienia z dnia 24 czerwca 2014 r. wchodzi w skład przedsiębiorstwa prowadzonego przez J. G., jak również nie ustalił wartości tych nieruchomości. Nie wiadomo więc, czy wartość tych nieruchomości jest częścią składową wartości przedsiębiorstwa określonej w postanowieniu z dnia 24 czerwca 2014 r. i czy przy ustalaniu wartości całego majątku wspólnego nie doszło do dwukrotnego zaliczenia wartości owych nieruchomości. Ponadto Sąd Okręgowy podniósł, że nie wiadomo też, według jakiego kursu Sąd Rejonowy przeliczył środki pieniężne w postaci walut obcych zgromadzonych na kontach bankowych, które to środki stanowią część majątku wspólnego. Sąd drugiej instancji podzielił wreszcie zarzut apelacji co do wadliwości określenia terminów płatności drugiej i trzeciej raty spłaty zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni. Zostały one ustalone w taki sposób, że mogłoby dojść do zbiegu terminu ich płatności z terminem płatności pierwszej raty.

Z tych względów Sąd Okręgowy przyjął, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Uwzględniając apelację Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 14 maja 2015 r. na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie z dnia 24 czerwca 2014 r. i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 14 maja 2015 r. złożyła wnioskodawczyni Ja. G. Zarzuciła naruszenie art. 382 k.p.c. i wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli Sąd drugiej instancji ocenił, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy i na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone apelacją postanowienie orzekające do istoty sprawy oraz przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego zażalenie wniesione na podstawie art. 394¹ § 1¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. obejmuje zbadanie, czy zaistniała w sprawie sytuacja procesowa należy do kategorii sytuacji polegających na nierozpoznaniu istoty sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013, Nr 4, poz. 54; z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 166/12, niepubl.; z dnia 5 lipca 2013 r., IV CZ 65/13, niepubl.; z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, niepubl.).

Konieczne jest jednak w takim wypadku podniesienie w zażaleniu zarzutu, że Sąd drugiej instancji naruszył w tym zakresie art. 386 § 4 k.p.c. lub przynajmniej że jego ocena, iż doszło do nierozpoznania istoty sprawy, jest błędna (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl.; z dnia 14 czerwca 2013 r., V CZ 23/13, niepubl.; z dnia 27 czerwca 2014 r., V CZ 44/14, niepubl.).

Wnioskodawczyni powołała w zażaleniu jedynie zarzut naruszenia art. 382 k.p.c., jednak z jego uzasadnienia wynika, że kwestionuje ona przyjętą przez Sąd Okręgowy ocenę, iż Sąd Rejonowy wydając postanowienie z dnia 24 czerwca 2014 r. nie rozpoznał istoty sprawy.

Powołane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 maja 2015 r. okoliczności dotyczące braku ustalenia wartości pewnych składników majątku wspólnego, związanych z tym wątpliwości co do trafności ustalenia wartości całego majątku wspólnego, niewskazania w uzasadnieniu postanowienia kursu przeliczenia na złote walut obcych wchodzących w skład majątku wspólnego i nieprawidłowego ustalenia terminów płatności rat spłaty zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni nie dają podstaw do przyjęcia, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. W systemie apelacji pełnej Sąd drugiej instancji kontynuuje – w granicach zaskarżenia – merytoryczne rozpoznawanie sprawy (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008 r., Nr 6, poz. 55). W związku z tym jest władny dokonać kontroli prawidłowości ustalenia składników majątku wspólnego i ich wartości lub wskazania tej wartości oraz weryfikacji postanowienia Sądu pierwszej instancji w tym zakresie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2013 r., III CZ 2/13, niepubl.; z dnia 17 września 2014 r., I CZ 59/14, niepubl.; z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, niepubl.). To samo dotyczy ustalonych w pierwszej instancji terminów płatności rat spłaty zasądzonej w związku z dokonaniem podziałem majątku wspólnego.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.